

Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Srednjobosanski kanton/
Kanton Središnja Bosna, 72270 Travnik

UPUTSTVO ZA IZRADU ZAVRŠNOG RADA NA UNIVERZITETU U TRAVNIKU

Travnik, novembar 2019. godine

U skladu sa članom 58. Statuta Univerziteta u Travniku, a u svrhu detaljnije razrade Pravila studiranja za prvi ciklus studija na Univerzitetu u Travniku i olakšavanja postupka izrade završnog rada studentima prvog ciklusa studija, Senat Univerziteta u Travniku, na svojoj sjednici održanoj dana 28.11.2019. godine, donio je

UPUTSTVO ZA IZRADU ZAVRŠNOG RADA U OKVIRU PRVOG CIKLUSA STUDIJA NA UNIVERZITETU U TRAVNIKU

I OPĆE ODREDBE

Završni rad je samostalan rad u kojem student obrađuje odabranu temu uz konsultacije sa mentorom, pri čemu do izražaja dolazi teorijsko i praktično znanje kao i sposobnost studenta da se služi aktualnom domaćom i stranom literaturom, te pretraživanje različitih baza podataka na internetu.

Završnim radom student pokazuje osposobljenost, samostalnost i zrelost u rješavanju pitanja i problema struke za koju se školovao.

Odbranom završnog rada student okončava studij I ciklusa na Univerzitetu u Travniku čime stiče odgovarajuću akademsku titulu i stručno zvanje.

U načelu, tema završnog rada bira se prema želji studenta uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom ali istu mogu i predmetni nastavnici predložiti u kojem slučaju teme objavljuju na oglasnoj ploči i web stranici organizacione jedinice.

Teme završnog rada se biraju početkom ljetnog semestra završne godine.

Opće napomene:

Literaturu najprije treba iščitavanjem usvojiti. Zatim se piše svoj tekst. Važno je utvrditi plan rada: najprije definirati podnaslove, oni će poslužiti za organizaciju sadržaja rada. Bitno je udovoljiti sadržajnim kvalitetima: dosljedno poštovati temu, korektno primjenjivati odgovarajuće metode, argumentovati stavove, pravilno izvoditi zaključke i prijedloge i sl.

Potrebno je udovoljiti općim intelektualnim standardima: jasnoća mišljenja i preciznost izražavanja-nastojte se izražavati koncizno i jasno, logičnost- slijede li zaključci iz onoga što je tu rečeno? širina (Možemo li pitanje razmotriti sa drugog stajališta? Postoje li drugi načini razmatranja tog problema?)

II IZRADA ZAVRŠNOG RADA

Nakon izbora teme završnog rada i odobrenja za izradu istog student pristupa izradi završnog rada poštivajući ovo upustvo.

Poželjno je da student odmah nakon odobrenja teme završnog rada poduzme sve aktivnosti vezane za prikupljanje neophodne literature, te druge izvore podataka koje namjerava koristiti pri izradi rada.

Tokom izrade završnog rada studentu, u vrijeme dogovorenih konsultacija, mentor stoji na raspolaganju za sve eventualne nejasnoće, sugestije oko pisanja rada te savjete oko dodatnih izvora literature. Konačna verzija završnog rada predaje se u pisanom obliku tvrdo uvezan u 5 primjeraka uz saglasnost i potpis mentora te se nakon usmene odbrane čuva u biblioteci Univerziteta ili u biblioteci organizacione jedinice koja se ne nalazi u sjedištu Univerziteta.

III STRUKTURA ZAVRŠNOG RADA

Strukturu završnog rada čini:

- Naslovna stranica;
- Sadržaj;
- Uvod;
- Glavni dio (razrada teme);
- Zaključak; Spisak literature;
- Prilozi (po potrebi).

a) **Naslovna stranica** je prva stranica rada, i ista nam pruža osnovne informacije kao što su:

- Naziv visokoškolske ustanove sa logom Univerziteta;
- Smjer;
- Naslov završnog rada;
- Akademsko zvanje, ime i prezime mentora; Ime i prezime studenta sa brojem indeksa;
- Mjesto, mjesec i godina izrade (predaje) rada.

Izgled naslovne strane je dat u prilogu broj 1. ovog upustva.

b) **Sadržaj** je tekstualno-numerički pregled dijelova rada. U njemu su navedeni naslovi i podnaslovi koji odražavaju njegovu strukturu te redni brojevi stranica na kojima se ti dijelovi nalaze. Sadržaj se u pravilu piše nakon završetka teksta i njegovog obilježavanja stranicama i

isti je u pravilu na početku poslije naslovne strane završnog rada ali može biti i na kraju završnog rada.

- c) **Uvod** na originalan način prezentuje suštinu problema koji se razmatra u završnom radu i ukazuje na njegov značaj, razloge za njegovu obradu i daje kratak pregled završnog rada. Obim uvoda je maksimalno četiri stranice. U uvodu treba jasno naznačiti: predmet o kojem će se pisati (precizno se određuje tema ili problemi koji će se obrađivati) kao i stav koji će se zauzeti tokom pisanja. Tu se daje kratki pregled područja koje je vezano za temu rada, definira se osnovni cilj, daje se opis metodologije prikupljanja podataka.
- d) **Glavni dio (razrada teme)** je najobimniji dio završnog rada i predstavlja prikaz svih aspekata odabrane teme završnog rada. Njime se također obuhvataju svi aspekti iz uvoda završnog rada. Glavni dio se sastoji u pravilu od više poglavlja, podpoglavlja, odjeljaka. Svi navedeni dijelovi treba da budu pravilno raspoređeni i označeni te ispravno numerisani. Završni rad, nije dovoljno strukturirati na uvod, glavni dio i zaključak, nego je potrebno razlomiti na više smislenih cjelina: dijelove, poglavlja i potpoglavlja. Cjeline unutar pojedinih dijelova označavaju se brojevima i slovima na sljedeći način: cjelina ima samo jedan broj, cjeline unutar te cjeline se označavaju arapskim brojevima odvojeni tačkom.

Npr. cjelina 1. podnaslovi 1.1. /1.2./ 1.3

1.1.1. (podnaslov unutar podnaslova)

cjelina 2. podnaslovi: 2.1./ 2.2. /2.3. itd.

- e) **Zaključak** je završni dio rada napisan na maksimalno četiri stranice u kojem se na precizan i jasan način saopštavaju najvažnija saznanja do kojih se došlo izradom završnog rada uzimajući u obzir cjelokupan glavni dio završnog rada.
- f) **Spisak literature** je pregled svih izvora koji su korišteni prilikom pisanja završnog rada. Spisak literature treba biti alfabetski poredan po prezimenu autora. Kod istog autora poredati djela po godini izdanja, te ako ima više djela istog autora u jednoj godini, dodati a, b, c... iza godine, na primjer: 2002b.

IV OBIM ZAVRŠNOG RADA

Obim završnog rada bez naslovne strane, sadržaja i spiska literature treba da bude između 30 i 50 stranica ili najmanje 50.000 slovnih mjesta računajući i slobodni prostor između slova.

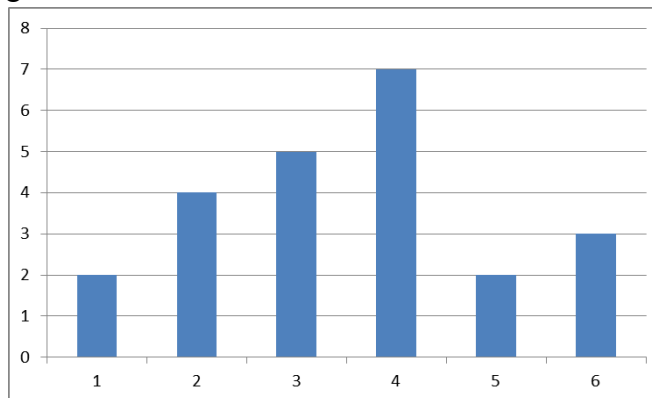
V TEHNIČKA OBRADA ZAVRŠNOG RADA

Rad treba biti tehnički uređen na sljedeći način:

Mjesto	Font	Veličina fonta	Stil
Naslovi poglavlja	Times New Roman	12 pt.	Naglašeno-bold
Naslovi potpoglavlja	Times New Roman	12 pt.	Kurzivno-italic
Opći tekst	Times New Roman	12 pt.	1,5 prored, justify (obostrano poravnanje teksta)
Izdvajanje	Times New Roman	12 pt.	Kurzivno-italic
Fusnota	Times New Roman	10 pt.	1 prored, justify (obostrano poravnanje teksta), uvučen 0,5 cm
Literatura – bibliografija	Times New Roman	12 pt.	1 prored, justify (obostrano poravnanje teksta), uvučeno 1 cm
Broj stranica	Times New Roman	12 pt.	Dole desno

Završni rad piše se na papiru formata A4 (210 x 297 mm) sa marginama: gornja 2cm, lijeva 2,5cm, donja 2cm i desna 2cm.

Kompletan tekst završnog rada treba da bude označen crnom bojom i napisan bosanskim, ili hrvatskim, ili srpskim jezikom ali bez miješanja narječja i gramatike navedenih jezika. Prikazi, slike, tabele i dijagrami se kao sredstvo vizuelnog prikaza mogu koristiti u pojašnjavanju i ilustraciji teksta s tim da se obavezno navodi ispravna numeracija i opis istih ispod. Na primjer u slučaju prikazanog dijagrama:

Dijagram 1. Primjer prikazivanja dijagrama

Završni rad se uvezuje u tvrdi uvez sa obaveznom naslovnom stranicom koja sadrži: logo Univerziteta u Travniku, naziv Univerziteta (Times New Roman, 14), naziv organizacione jedinice - Fakulteta (Times New Roman, 14), odsjek/smjer (Times New Roman, 14), tačan naziv teme rada (Times New Roman, 16), oznaka završni rad (Times New Roman, 12), akademska titula, ime i prezime mentora (Times New Roman, 14), ime i prezime kandidata (Times New Roman, 14), broj indeksa kandidata (Times New Roman, 14), te datum i mjesto predaje rada (Times New Roman, 12).

Sistem navođenja citata, fusnota, linkova i literature se moraju dosljedno primjenjivati u završnom radu na način da se odabrani stil koristi u potpunom završnom radu.

CITIRANJE KNJIGE ILI RADA U TEKSTU (harvardski način citiranja): daju se skraćene informacije o referenci: autor, godina i stranica u samom tekstu.

„tekst tekst tekst“ (autor, godina: str.) tekst.

Primjer teksta:

U pogledu nauke i ljudskog mišljenja „Mišljenje je najviši psihički proces i djelatnost koja se javlja u svijetu“. (Filipović, 2004 : 35).

NAVOĐENJE KNJIGE U FUSNOTI (kontinentalno-europski način citiranja): daje kompletnu bibliografsku informaciju za svako djelo u fusnoti.

„tekst tekst tekst“ FUSNOTA tekst tekst.

Fusnota sadrži: Ime i prezime autora, naslov knjige (*italic*), izdavač, mjesto, godina izdanja, broj str.

Primjer fusnote:

¹ Enes Durmišević, *Šerijatsko pravo i nauka šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini XX stoljeća*, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2008., str. 42-48.

NAVOĐENJE RADA IZ ČASOPISA U FUSNOTI:

Fusnota sadrži: Ime i prezime autora, „puni naziv članka“, puni naziv časopisa (*italic*), broj, godina izdanja, broj stranice..

Primjer fusnote:

¹ Lujo Margetić, „Neka pitanja društvenog uređenja i obiteljskog prava u starih Hebreja“, *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 2, 1981, 9-38.

NAVOĐENJE STRANICE SA INTERNETA U FUSNOTI:

Obavezni sastavni dijelovi citata: naziv citiranog teksta, adresa stranice (tzv. URL - uniforme resource locator ili kratica za tip pristupa– http, telnet ili ftp te IP adresa stranice, najčešće slovima), datum pristupa stranici.

Primjer fusnote:

¹ Status of Conventions and Model Laws, <http://www.uncitral.org/english/status/status.pdf> , 16. marta 2011., str. 10-14.

PONOVLJENI CITATI

Ako se citira na više mjesta iz istog izvora, potrebno je, umjesto nepotrebnog ponavljanja naziva izvora, koristiti odgovarajuće latinske kratice za ponovljene citate.

a.) Navođenje istog mjesta i istog rada u dvije ili više uzastopnih bilješki.- Koristi se oznaka *ibid.* (od lat. *ibidem*–na istom mjestu).

Primjer: *Ibid.*

b.) Navođenje drugog mjesta istog rada u dvije ili više uzastopnih bilježaka- koristi se oznaka *ibid.* i naznaka mjesta koje se citira.

Primjer: *Ibid.*, str. 48.

POPIS LITERATURE

U popisu literature obavezno se koristi potpuni oblik citata. Navodi se abecednim redom prezimena autora. Popis literature u pravilu dolazi na samom kraju rada. Popis literature treba sadržavati samo djela koja je autor rada stvarno koristio -dakle, u pravilu, djela navedena u bilješkama rada. Strogo je zabranjeno u popisu literature samo radi „uljepšavanja dojma“ navoditi djela koja nisu uopće konsultirana pri izradi rada.

Prezime i ime autora, naslov knjige (*italic*), izdavač, mjesto, godina izdanja.

Durmišević Enes, *Šerijatsko pravo i nauka šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini XX stoljeća*, Pravni Fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2008.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Ovo Uputstvo stupa na snagu početkom ljetnog semestra akademske 2019/2020. godine i primjenjuje se u skladu sa Pravilima studiranja za prvi ciklus studija na Univerzitetu u Travniku broj 700/18-6 od 27.09.2018. godine.

Danom stupanja na snagu prestaje da važi Uputstvo za izradu završnog rada prvog ciklusa studija za studente Univerziteta u Travniku broj 57/11-d od 28.03.2011. godine.

Procedure izrade završnog rada, započete prije stupanja na snagu ovog Uputstva okončat će se pod uslovima utvrđenim ranijim propisima.

Broj: 674/19

Datum: 28.11.2019. godine

REKTOR

---

prof. dr. Rasim Dacić

PRILOZI

PRILOG BR. 1 – NASLOVNA STRANICA ZAVRŠNOG RADA

UNIVERZITET U TRAVNIKU

(naziv organizacione jedinice)

ODSJEK/SMJER _____

----- (**NASLOV ZAVRŠNOG RADA**) -----
-završni rad-

Student

(Prezime i ime)

Broj indeksa: (broj indeksa)

Mentor

(akademska titula, prezime i ime)

Mjesto, mjesec i godina

PRILOG BR. 2 – SADRŽAJ RADA

SADRŽAJ

I Uvod

II Prvi dio

Naslov prvog dijela

1. Prvi odjeljak prvog dijela
2. Drugi odjeljak prvog dijela 3. Treći odjeljak prvog dijela,...

III Drugi dio

Naslov drugog dijela

4. Prvi odjeljak drugog dijela
5. Drugi odjeljak drugog dijela 6. Treći odjeljak drugog dijela,...

IV Treći dio

Naslov trećeg dijela

7. Prvi odjeljak trećeg dijela
8. Drugi odjeljak trećeg dijela 9. Treći odjeljak trećeg dijela,...

Zaključak

Skraćenice

Popis tabela, dijagrama, histograma, skica, grafikona, karti, fotografija, šema, slika itd.

Prilozi

PRILOG BR. 3

**ZAHTEJEV ZA ODOBRAVANJE TEME I MENTORA ZA ODBRANU ZAVRŠNOG
RADA I CIKLUSA
STUDIJA NA FAKULTETIMA UNIVERZITETA U TRAVNIKU**

PODACI O STUDENTU (popunjava student)		
Ime, ime jednog roditelja i prezime studenta		
Adresa stanovanja		
Fakultet		
Studijski program/smjer		
Broj dosijea/indeksa		
Predmet		
Predloženi naziv teme		
Predloženi mentor		
Datum podnošenja zahtjeva	Potpis mentora	Potpis studenta

PRIJEM ZAHTEJEVA (popunjava studentska služba)		
Datum prijema:	Broj protokola:	Potpis i ovjera studentske službe: